

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 52
2595AN Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

Contactpersoon

Nico Westpalm van Hoorn
Voorzitter
info@forumstandaardisatie.nl
070-8887776

16 oktober 2018

Reactie van het Forum Standaardisatie op de Openbare consultatie Standaard WCAG 2.0 georganiseerd door het Informatieberaad Zorg

Met dit schrijven reageer ik namens het Forum Standaardisatie op de openbare consultatie over de Standaard WCAG 2.0, ten behoeve van opname in de basisinfrastructuur voor de zorg. Het Forum Standaardisatie ondersteunt opname van de standaard Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) in de basisinfrastructuur voor de zorg van harte. Het Forum adviseert het Informatie Beraad om te overwegen om de nieuwe versie WCAG 2.1 op te nemen in plaats van WCAG 2.0. Deze nieuwe versie van de internationale standaard voor digitale toegankelijkheid wordt de norm voor de overheid en zorgt voor betere aansluiting op toekomstige toegankelijkheidseisen.

Zoals in de consultatiedocumentatie staat vermeld, staat Digitoegankelijk, de Nederlandse adoptie van de Europese norm 301 549 die gebaseerd is op WCAG, sinds oktober 2016 op de 'pas toe of leg uit' lijst van het Forum Standaardisatie. De standaard is daarmee verplicht voor alle overheidsorganisaties. Het Forum steunt volledig het initiatief om ook digitale toegang tot de zorg en zorginformatie zo te regelen dat deze ook voor mensen met lichamelijke of cognitieve beperkingen bruikbaar en begrijpelijk is.

Graag attendeert het Forum het Informatieberaad Zorg via deze weg op de nieuwe versie [Web Content Accessibility Guidelines \(WCAG\) 2.1](#), de W3C recommendation van 5 juni 2018.

In Europees verband is WCAG 2.1 opgenomen in de nieuwe Europese norm EN 302 549 versie 2.1.2. De nieuwe versie treedt in werking vanaf 23 december 2018. Deze wordt direct overgenomen door de Nederlandse Digitoegankelijk standaard en ook de versie op de 'pas toe of leg uit' lijst van het Forum Standaardisatie wordt aangepast. Daarmee wordt WCAG 2.1 de verplicht toe te passen versie.

Samenhang internationale, Europese en Nederlandse standaarden en verplichtingen, getrapte doorwerking

WCAG 2.1

WCAG 2.0 is in december 2008 gepubliceerd door W3C (het World Wide Web Consortium). WCAG 2.1 is een uitbreiding van WCAG 2.0 en is gepubliceerd op 5 juni 2018. Inhoud die aan WCAG 2.1 voldoet, voldoet ook aan WCAG 2.0. Hoewel de inhoud van WCAG 2.0 volledig relevant blijft, adviseert W3C het gebruik van WCAG 2.1 om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan toekomstige webtoegankelijkheid.

EN 301 549 2.1.2

De WCAG-norm maakt integraal onderdeel uit van [EU-richtlijn voor de toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties](#), die op 22 december 2016 in werking trad. De EU-richtlijn verplicht lidstaten om te waarborgen dat digitale kanalen van organisaties in de publieke sector toegankelijk zijn. De verplichting geldt voor websites, mobiele applicaties (apps) en intranetten en extranetten die live gaan of substantieel aangepast worden na inwerkingtreding van de nieuwe regels. De concrete eisen zijn vastgelegd in de Europese norm EN 301 549 versie 1.1.2. Eind augustus 2018 is de Europese norm vernieuwd. Aan de nieuwe geharmoniseerde Europese standaard [EN 301 549 versie 2.1.2](#) zijn criteria toegevoegd specifiek voor mobiele apps. Deze versie 2.1.2 verwijst mede naar de nieuwe WCAG 2.1. en treedt vanaf 23 december 2018 in werking.

Digitoegankelijk

In Nederland is WCAG opgenomen in het [Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid](#). Dit tijdelijk besluit is een Algemene Maatregel van Bestuur die de Europese richtlijn EN 301 549 omzet in nationale wetgeving. Dit besluit is per 1 juli 2018 van kracht.

In het besluit is bepaald dat websites en mobiele apps van overheidsinstanties op de volgende data aan het besluit moeten voldoen: Op 23 september 2019 voor websites die zijn gepubliceerd vanaf 23 september 2018; Op 23 september 2020 voor websites die zijn gepubliceerd voor 23 september 2018; Op 23 juni 2021 voor mobiele applicaties. Het besluit benoemt ook dat een wijziging of vervanging van EN 301 549 (volgens de procedure van de richtlijn (EU) 2016/2102) direct doorwerkt in de toepassing van het Nederlandse besluit. Dat betekent in het huidige traject dat EN 301 549 v 2.1.2 conform WCAG 2.1 ook in Nederland in principe vanaf 23 december van kracht wordt. In zijn [Voortgangsbrief webtoegankelijkheid](#) van 4 oktober jl. aan de Tweede kamer, verwijst dhr. Knops, staatssecretaris van het Ministerie van BZK, ook naar de nieuwe Europese norm en de geldigheid daarvan per december 2018.

'Pas toe of leg uit' lijst van het Forum Standaardisatie

De standaard Digitoegankelijk staat sinds oktober 2016 op de 'pas toe of leg uit' lijst van het Forum Standaardisatie. Van juni 2011 tot oktober 2016 stond de Nederlandse voorganger van de Europese norm, Webrichtlijnen 2.0, al op de 'pas toe of leg uit' lijst. Het Forum Standaardisatie besloot in de vergadering van 10 oktober jl. het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) te adviseren om EN 301 549 versie 1.1.2 op de pas-toe-of-leg-uit lijst te vervangen door versie 2.1.2 zodra het *Tijdelijk besluit toegankelijkheid digitale overheid* naar deze nieuwe versie verwijst. En tevens om een procedure te starten om te onderzoeken of EN 301 549 kan worden verwijderd van de pas-toe-of-leg-uit-lijst op 23 september 2019 (het eerste moment dat werkelijk moet worden voldaan aan eisen). De verplichting van wetgeving is immers zwaarder dan het 'pas toe of leg uit' regime, en maakt handhaving van deze standaard op de 'pas toe of leg uit' lijst overbodig.

WCAG 2.1 in de basisinfrastructuur voor de zorg

Het Forum adviseert het Informatieberaad Zorg om de nieuwe versie WCAG 2.1, die middels de Europese richtlijn en de Nederlandse wetgeving op 23 december 2018 gaat gelden voor overheden, ook op te nemen in de basisinfrastructuur voor de zorg, in plaats van WCAG 2.0.

Adoptieondersteuning

Het Forum Standaardisatie beheert niet alleen de 'pas toe of leg uit' lijst van open standaarden, maar helpt (semi)overheidsorganisaties ook om de standaarden te adopteren. Het alleen plaatsen van standaarden op een verplichte lijst draagt maar beperkt bij aan het daadwerkelijke gebruik. Attenderen, bewustzijn kweken en draagvlak creëren zijn van groot belang. Allerlei vormen van communicatie kunnen hierbij ingezet worden. Maar ook praktisch ondersteunen met implementatieuitleg en –tooling, workshops, compliance tests en monitoring levert goede resultaten op. Dat vraagt wel om een organisatie die goed beheer van de standaard borgt en ook als expertisecentrum fungeert. Voor WCAG vervult het Platform Digitoegankelijk bij Logius deze rol voor de overheid. Het Forum steunt het voorstel om de kennis en expertise van Digitoegankelijk/Logius op dit vlak ook in te zetten voor de zorgsector. Dit is efficiënt en effectief.

Het Forum weet uit ervaring dat adoptie voor nieuwe groepen een serieuze opgave is. De omvang en diversiteit van de zorgsector, de governance structuren en de rol van private partijen zijn aspecten die afwijkend zijn van het overheidsveld. Hierdoor zal adoptieondersteuning deels een aangepaste benadering vragen. Opschaling naar ondersteuning van de zorgsector vraagt ook om een serieuze opschaling van capaciteit voor adoptieondersteuning. Het Forum adviseert deze opgave niet te onderschatten.

Maatschappelijke relevantie

Zoals in de documentatie bij deze consultatie vermeld is de maatschappelijke relevantie van de WCAG standaard evident. De businesscase van toegankelijke zorginformatie zal zeker te maken zijn. Toenemende digitalisering vraagt ook om digitale zelfredzaamheid. In Nederland leven ca. 350.000 blinden en slechtzienden, 700.000 kleurenblinden, 850.000 dyslectici, 1.500.000 doven en slechthorenden en 1.500.000 laaggeletterden. Samen meer dan 4000.000 landgenoten die tegen kleinere of grotere barrières aanlopen als ze willen meedoen met de digitalisering. Een goed toegankelijke website of app kan grote groepen patiënten het verschil maken tussen zelf zaken opzoeken en regelen of een beroep doen op personeel van de zorgverlener. De komst van persoonlijke gezondheidsomgevingen zal dit alleen maar versterken. Het Forum onderschrijft het voorstel van het Informatie Beraad Zorg om WCAG te verplichten. De verplichting om te zorgen voor toegankelijke websites biedt houvast voor dienstverleners maar vooral betere kansen voor mensen met een beperking.

In het document met de Voorstel voor openbare consultatie staat: 'Besluitvorming over de opname van de WCAG 2.0 standaard in de basisinfrastructuur zou zo snel mogelijk moeten plaatsvinden (bij voorkeur in december 2018) zodat de bouwers van bijvoorbeeld Persoonlijke Gezondheids Omgevingen (PGO's) verplicht kunnen worden om aan deze standaard te voldoen. Hetzelfde geldt voor de patiëntportalen die ziekenhuizen aan het bouwen zijn'. Het Forum onderschrijft dat zo spoedig mogelijke verplichtstelling helpt te voorkomen dat nu nog websites aanbesteed of (door)ontwikkeld worden zonder dat de belangrijke toegankelijkheidseisen worden meegenomen. Het Forum adviseert om ook een duidelijke tijdslijn vast te stellen die aangeeft wanneer ook bestaande websites voor verschillende typen bestanden moeten voldoen. Dit helpt dienstverleners in de zorgsector om de consequenties van een verplichting zorgvuldig en gefaseerd te managen. De Europese verordening en het Nederlandse Tijdelijke besluit bieden ook een dergelijk houvast.

Hopende u hiermee een bruikbare consultatiereactie te hebben gegeven, zien wij uit naar uw reactie.

Nico Westpalm van Hoorn
Voorzitter Forum Standaardisatie